

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-консультаційний
центр заочної освіти
Кафедра публічного
управління та менеджменту
природоохоронної діяльності

Кваліфікаційна робота бакалавра

на тему: Аналіз операційної діяльності підприємства

Виконав студент групи У- 41
спеціальності 073 «Менеджмент»
Мірзазаде Нурану Сейдага кизи

Керівник д-р екон.наук, проф.
Рубель Олег Євгенійович

Консультант

Рецензент д-р екон.наук , проф.
ІПРЕЕД НАНУ
Степанов В'ячеслав Миколайович

Одеса 2021

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет Навчально-консультаційний центр заочної освіти
 Кафедра Публічного управління та менеджменту природоохоронної діяльності
 Рівень вищої освіти бакалавр
 Спеціальність 073 «Менеджмент»
 Освітня програма Менеджмент
(назва)
(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри _____
Павленко О.П.
“19” квітня 2021 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА

студенту(ці) Мірзазаді Нурані Сеїдага кизи
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Аналіз операційної діяльності підприємства
 керівник роботи Рубель Олег Євгенійович, д-р екон.наук, професор,
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)
 затверджені наказом ОДЕКУ від “ ” 2021 року № ____

2. Срок подання студентом роботи _____

3. Вихідні дані до роботи наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених, у яких висвітлюються питання аналізу процесу організації операційного процесу виробництва товарів, визначення основних проблем, статистичні та нормативно-правові матеріали, фінансова звітність підприємства

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

1. Теоретичні основи організації операційного процесу виробництва товарів
 2. Дослідження організації операційного процесу виробництва товарів на ПрАТ «Хмельпиво»
 3. Шляхи підвищення ефективності управління операційним процесом виробництва товарів на ПрАТ «Хмельпиво»

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

1. Аналіз основних техніко-економічних показників підприємства за 2018-2020 р.
 2. Динаміка та структура витрат за економічними елементами за 2018-2020 рр.
 3. Динаміка обсягу та структури виробництва основних видів послуг на підприємстві за 2018-2020 рр.
 4. Напрямки маркетингової діяльності на ПрАТ «Хмельпиво»

5. Розподіл повноважень під час прийняття управлінських рішень

Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання 19 квітня 2021 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	Оцінка виконання етапу	
			у %	за 4-х бальною шкалою
1.	Робота з літературними джерелами	19.04-24.04.21	65	задовільно
2.	Робота над розділом 1 « <u>Теоретичні основи організації операційного процесу виробництва товарів</u> »	25.04-07.05.21	65	задовільно
3.	Робота над розділом 2 « <u>Дослідження організації операційного процесу виробництва товарів на ПрАТ «Хмельпиво»</u> »	08.05-19.05.21	65	задовільно
4.	Рубіжна атестація	11.05-15.05.21	65	задовільно
5.	Робота над розділом 3 « <u>Шляхи підвищення ефективності управління операційним процесом виробництва товарів на ПрАТ «Хмельпиво»</u> »	20.05-03.06.21	65	задовільно
6.	Оформлення роботи	04.06-06.06.21	65	задовільно
7.	Здача роботи на кафедру (п.4.1)	07.06.21	65	задовільно
	Інтегральна оцінка виконання етапів календарного плану (як середня по етапам)		65	задовільно

Студент _____ **Мірзазаде Н.С. кизи**
 (підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____ **Рубель О.С.**
 (підпис) (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи організації операційного процесу виробництва товарів.....	8
1.1. Суть операційного процесу виробництва товарів.....	8
1.2. Принципи організації виробничого процесу.....	11
1.3. Основні показники аналізу обсягу виробництва продукції.....	15
РОЗДІЛ 2. Дослідження організації операційного процесу виробництва товарів на ПрАТ «Хмельпиво».....	19
2.1. Організаційно-правові та економічні засади функціонування підприємства.....	19
2.2. Аналіз операційного процесу виробництва товарів на ПрАТ «Хмельпиво».....	30
2.3. Оцінка товарного асортименту продукції у системі маркетингу підприємства.....	33
РОЗДІЛ 3. Шляхи підвищення ефективності управління операційним процесом виробництва товарів на ПрАТ «Хмельпиво».....	40
3.1. Основні напрями удосконалення управління операційним процесом виробництва товарів на підприємстві.....	40
3.2. Покращання системи організації операційного процесу виробництва товарів на ПрАТ «Хмельпиво».....	48
ВИСНОВКИ	58
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	60

ВСТУП

Актуальність теми. За умов ринкової економіки господарюючим суб'єктам надані широкі права та можливості у реалізації своїх економічних інтересів, вибору способів організації виробництва, збуту продукції. При цьому підприємства виходять із власних ресурсних можливостей з врахуванням широкого спектру факторів, які впливають на ефективність використання виробничого потенціалу. Економічний аналіз обов'язково повинен передувати прийняттю науково обґрунтованих управлінських рішень. Він має не лише виявити проблеми, а й розкрити можливості подальшого зростання. За цих умов зростає важливість проведення своєчасного економічного аналізу в промисловості, зокрема таких важливих показників, як показники випуску готової продукції і її реалізації.

Випуск і реалізація продукції впливає на фінансові результати роботи підприємства. Крім того, реалізація виробленої продукції – це основне джерело формування доходу підприємства. Тому аналіз виробництва та реалізації продукції є актуальним для господарчих суб'єктів всіх форм власності незалежно від галузевої принадлежності.

Операційна система є однією з найважливіших систем будь якої фірми яке виготовляє продукцію чи надає послуги. Основною особливістю операційної системи є те, що основними її елементами, які потрібно об'єднати при управлінні є люди й оснащення. Загальною особливістю будь якої операційної системи є те, що основною її задачею для будь якого підприємства є перетворення однієї кількості ресурсів-входів (матеріали, фінанси) на іншу, більш цінну кількість ресурсів-виходів (продукція, послуги). Такі системи містять, як правило, чотири групи елементів: люди, машини, матеріали і кошти.

Дана система є фундаментом для будь-якого підприємницького процесу, досконала взаємодія її елементів є запорукою ефективної діяльності підприємства і його успіху на ринку.

Правильно обрана стратегія, структура виробництва і належні обсяги випуску продукції забезпечують бажаний обсяг реалізації та відповідні масштабам цієї діяльності прибутки. Тому виробнича діяльність підприємства, зовнішньо вільна та нічим не обмежена, врешті-решт жорстко обумовлюється загальноекономічною ситуацією, галузевими пропорціями та платоспроможним попитом населення.

Серед авторів, праці яких присвячені дослідженню та аналізу організації операційного процесу виробництва товарів належать: Бойчик І.М., Бурцев В.В., Василенко О.В., Горлачук В.В., Козловский В.А., Мазаракі А.А., Новицький В.Є., Соснін О.С. та інші.

Метою даної роботи є дослідження теоретичних та практичних основ організації операційного процесу виробництва товарів, визначення основних проблем, які виникають при його формулюванні та напрямків удосконалення.

Завданнями даної роботи є:

- розкрити сутність операційного процесу виробництва товарів;
- розглянути принципи організації виробничого процесу;
- проаналізувати основні показники аналізу обсягу виробництва продукції;
- охарактеризувати основні техніко-економічні показники діяльності ПрАТ «Хмельпиво»;
- проаналізувати операційний процес виробництва товарів на ПрАТ «Хмельпиво»;
- провести оцінку товарного асортименту продукції у системі маркетингу підприємства.;
- охарактеризувати напрямки удосконалення управління операційним процесом виробництва товарів на підприємстві;
- визначити шляхи покращання системи організації операційного процесу виробництва товарів на ПрАТ «Хмельпиво».

Об'єктом дослідження є ПрАТ «Хмельпиво», а предметом - аналіз процесу організації операційного процесу виробництва товарів, й основні напрямки його удосконалення.

При написанні роботи використовувались такі *методи* як: метод економічного аналіз, нормативний метод, статистично-аналітичний метод, табличний та графічні методи, метод системного аналізу, порівняльний метод та інші.

Інформаційною базою для написання роботи стали наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених, у яких висвітлюються питання аналізу процесу організації операційного процесу виробництва товарів, визначення основних проблем, статистичні та нормативно-правові матеріали, фінансова звітність підприємства.

Практичне значення одержаних нами результатів полягає в поглибленні знань і обґрунтуванні процесу організації операційного процесу виробництва товарів, визначення основних проблем та застосуванні отриманих у роботі результатів для покращення роботи ПрАТ «Хмельпиво».

ВИСНОВКИ

Проведене у роботі дослідження форм та методів організації операційного процесу виробництва товарів дає можливість зробити наступні висновки:

1. Аналіз діяльності підприємства розпочинають з вивчення обсягу виробництва та реалізації продукції, тому що від цього залежить діяльність підприємства як самостійного суб'єкта ринку.

Зміст аналізу обсягу виробництва та реалізації продукції становить комплексне і взаємопов'язане дослідження процесів і явищ господарської діяльності підприємств, об'єднань та їх структурних підрозділів, визначення на цій основі причинно-наслідкових зв'язків і тенденцій розвитку з метою обґрунтування та оцінки ефективності управлінських рішень за встановленими критеріями господарювання.

2. Виробничий процес і окремі його операції повинні бути раціонально організовані у просторі й часі. Для цього слід дотримуватися певних принципів при проектуванні та організації виробничого процесу.

До таких принципів належать: спеціалізація; пропорційність; паралельність; прямоточність; неперервність; ритмічність; гнучкість.

3. Щоб ознайомитися з організацією операційного процесу виробництва товарів на підприємстві необхідно провести комплексний аналіз показників, що впливають на обсяг виробництва продукції.

Одними з основних є показники обсягу виробництва. Обсяг виробництва промислової продукції може вимірюватись у натуральних (м,т,шт...), умовно натуральних (пряжа в км., консерви в тис. шт. умовних банок), вартісних (валова товарна реалізована продукція – в оптових цінах) показниках.

4. ПрАТ «Хмельпиво», засновано у липні 1994 року. ПрАТ «Хмельпиво», будучи виробничо-торгівельною базою ПАТ «Хмельпиво» до

лютого місяця 1998 року, з моменту свого існування спеціалізувалося по реалізації продукції ПАТ «Хмельпиво» через оптову торгівлю.

5. У 2018-2020 рр. підприємство отримувало прибутки. У 2018 році чистий прибуток підприємства становив 11266 тис. грн., у 2019 р. - 52713 тис. грн., а у 2020 р. - 50334 тис. грн. Це зумовлено збільшенням обсягів реалізації послуг та збільшенням рентабельності продукції та витрат.

Отже, загальна характеристика підприємства свідчить про успішне його функціонування на ринку збути виробленої продукції, а постійний прибуток – про можливість удосконалення управління збутовою дільністю підприємства.

6. Одним із важливих напрямів деталізації обсягу випуску продукції є вивчення його в асортиментно-структурному розрізі. При цьому слід ураховувати, що підприємство має чітку предметну, а отже, й галузеву спеціалізацію. Її визначають ще за організації підприємства, але асортимент продукції з часом може змінюватися. Одні товари перестають виробляти, інші, навіть колись непрофільні для підприємства, включають до виробничої програми. Процес постійного оновлення асортименту є важливою складовою операційної діяльності сучасного підприємства.

7. ПрАТ «Хмельпиво» є виробничо-торгівельним підприємством, тому виробництво, просування та збут продукції ТМ «Хмельпиво» потрібно розглядати, як комплексну систему його діяльності.

8. Оцінка операційної діяльності ПрАТ «Хмельпиво» здійснюється через стратегічне управління і передбачає розробку та обґрунтування заходів і планів досягнення визначених цілей, в яких врахований технічний, фінансовий і трудовий потенціал підприємства, а також його виробничо-збутові можливості.

9. Досліджуване підприємство ПрАТ «Хмельпиво» працює в галузі випуску напоїв, мінеральних та питних вод.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ассель Г.Н. Маркетинг: принципы и стратегия: учеб. для вузов / Г. Н. Ассель; перевод с англ. М. З. Штернгарца. - 2-е изд. - М.: ИНФРА-М, 2018. - 803с.
2. Бойчик І.М. Економіка підприємства: Навчальний посібник для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів І-ІV рівнів акредитації. Друге видання, виправлене і доповнене. / І.М. Бойчик. – К.: «Каравела»; Львів: «Навчальний світ». – 2015. – 298 с.
3. Бурцев В.В. Внутрішній контроль збутової діяльності підприємств в сучасних умовах господарювання / В.В. Бурцев // Менеджмент. - 2020. - № 6. - С. 20-25.
4. Валуев С.А. Организационный менеджмент. / С.А. Валуев. – М.: Машиностроение, 2020. – 355 с.
5. Вартанов А.С. Экономическая диагностика деятельности предприятия: организация и методология. / А.С. Вартанов. – М.: Финансы и статистика, 2009. – 153 с.
6. Василенко О.В. Виробничий (операційний) менеджмент: Навчальний посібник. / О.В. Василенко. – К.: ЦУЛ, 2020. – 532 с.
7. Вітровий А. Шляхи покращення системи операційного менеджменту на вітчизняних переробних підприємствах / Андрій Вітровий, Андрій Кузь // Прикладна економіка - від теорії до практики: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. - Тернопіль: ФОП Осадца Ю. В., 2018. - С. 96-98.
8. Гаркавенко С.С. Маркетинг: Навчальний посібник / С.С. Гаркавенко. - Київ: Лібра, 2006. - 384 с.
9. Гетьман О.О. Економіка підприємства: Навч. посібник / О.О. Гетьман, В.М. Шаповал. – 2-ге вид. – К.: Центр навчальної літератури, 2010. – 488 с.
10. Горлачук В.В. Економіка підприємства: навч. посіб. / В.В. Горлачук, І.Г. Яненкова. – К.: Центр учебової літератури, 2009. – 298 с.

11. Егоршин А.П. Управление персоналом: ученик для вузов / А.П. Егоршин. - Н. Новгород: НИМБ, 2008. - 346 с.
12. Євтушенко О.Н. Управлінські рішення: сутність та характерні риси / О.Н. Євтушенко // Наукові праці. Державне управління. – 2019. - № 12. – С. 47-50.
13. Завадський І.С. Менеджмент: навч. посіб. / І.С. Завадський. - К.: УФІМБ, 2004. – 542 с.
14. Заволович І.В. Теоретичні засади збутової діяльності підприємства / І.В. Заволович. // Актуальні проблеми економіки. - 2020. - №4.- С.34-40.
15. Іванченко Н.О. Розробка управлінських рішень в діяльності підприємства. / Н.О. Іванченко, В.О. Яцюрук. – [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://archive.nbuvgov.ua/e-journals/pspe/2015_1/Yacuruk_112.htm
16. Каліна А.В. Сучасний економічний аналіз і прогнозування (мікро- та макро- рівень): навчально-методичний посібник / А.В. Каліна, М.І. Конєва. - [2-е видання]. - К : МАУП, 2019. - 272с.
17. Карданская Н.А. Основы принятия управленческих решений / Н.А. Карданская. - М.: Русская Деловая Литература, 2008. - 288 с.
18. Кардаш В.Я. Маркетингова товарна політика: Навчальний посібник. / В.Я. Кардаш. – К.: КНЕУ, 2000. - 124 с.
19. Кіндратська Г.І. Стратегічний менеджмент: Навчальний посібник. / Г.І. Кіндратська. – К.: Знання, 2006. – 336 с.
20. Козлова О.И. Оценка кредитоспособности предприятий. / О.И. Козлова. – М.: АРГО, 2020. – 189 с.
21. Козловский В.А. Производственный и операционный менеджмент. Учебник. / В.А. Козловский. - СПб: «Специальная Литература», 2009. -366 с.
22. Колпаков В.М. Теория и практика принятия управленческих решений: учеб. пособие / В.Н. Колпаков. - К.: МАУП, 2000. - 256 с.

23. Корецький М.Х. Стратегічне управління: Навчальний посібник для студентів ВНЗ. / М.Х. Корецький. – К.: ЦУЛ, 2007. – 240 с.
24. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств: навчальний посібник/ М.Я. Коробов. – К.: Знання, 2000. – 378 с.
25. Котлер Ф. Основы маркетинга: Пер. с англ. / Ф. Котлер. - М.: Прогресс, 2000. – 736 с.
26. Кравченко В.О. Основи менеджменту: Навчальний посібник / В.О. Кравченко. – Одеса: Атлант, 2015 р. – 211 с.
27. Кузьмін О.Є. Основи менеджменту [Текст]: підручник – 2-ге вид. випр.. і доп. / О.Є Кузьмін, О.Г. Мельник. – К.: «Академвидав», 2007. – 416 с.
28. Курочнкин А.С. Операционный менеджмент: Учеб. пособие. / А.С.Курочнкин. – К.: МАУП, 2019. – 144 с.
29. Логвиненко В.К. Маркетинг як фактор стійкого функціонування фірм в ринковій економіці: Конспект лекцій. / В.К. Логвиненко. – К.: КДЕУ, 2020. – 431 с.
30. Мазаракі А.А. Економіка торговельного підприємства. / А.А. Мазаракі, Л.О. Лігоненко, Н.М. Ушаков. – К.: Освіта, 2018. – 800 с.
31. Мала Н.Т. Мистецтво прийняття управлінського рішення / Н.Т. Мала, І.С. Проник // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». - Львів: Вид-во НУ «Львівська політехніка», 2016. - Вип. 20.14. - С. 345-351.
32. Мала Н.Т. Управлінське рішення: класифікація та процес прийняття / Н.Т. Мала // Менеджмент. – 2019. - № 11 (3). – С. 20-24.
33. Мартиненко М.М. Основи менеджменту: Підручник. / М.М. Мартиненко. - К.: «Каравелла», 2005. - 341 с.
34. Мескон М. Основы менеджменту / Мескон Майкл, Альберт Майкл, Хедоури Франклін; [под общ. ред. Л. И. Евенко]. - М.: - ДЕЛО, 1997. - 704 с.

35. Мірошниченко Ю.Р. Організаційно-правові засади підготовки та прийняття державно-політичних рішень / Ю.Р. Мірошниченко. - Харків: Фактор, 2004. - 224 с.
36. Мних Є.В. Економічний аналіз: [підручник] / Є.В. Мних. – К.: центр навчальної літератури, 2020. – 412 с.
37. Москвітіна Т.Д. Комерційні зв'язки торговельного підприємства: Навч. посібник / Т.Д. Москвітіна, В.В. Черепов. - К.: КНТЕУ, 2010. - 126 с.
38. Мякота В. Собівартість продукції: від випуску до реалізації / В.Мякота. - Х.: Фактор, 2019. – 173 с.
39. Новицький В.Є. Теорія і практика аналізу виробництва продукції / В.Є. Новицький. // Економічний часопис - №1. – 2019. – С. 22-25.
40. Осовська Г.В. Основи менеджменту: Навчальний посібник / Г.В. Осовська. - К: «Кондор», 2003. – 664 с.
41. Пилипенко С.М. Менеджмент: Навч. посіб. / С.М. Пилипенко, А.Л. Пилипенко, В.І. Отенко. - Х.: ХДЕУ, 2008. - 208 с.
42. Пилипко А.Г. Формула вирішення управлінських завдань - марево чи реальність / А.Г. Пилипко // Актуальні проблеми державного управління: Збірник наукових праць. - 2019. - № 1 (23). – С. 356-362.
43. Писаревський І.М. Менеджмент організацій: навч. посіб. / І.М. Писаревський, Л.А. Нохріна, О.В. Познякова. – Харків: ХНАМГ, 2008. – 133 с.
44. Подсолонко А.О. Менеджмент: теорія і практика: Навчальний посібник. / А.О. Подсолонко. – К.: ЦУЛ, 2003. – 370 с.
45. Покропивний С.Ф. Економіка підприємства: [підручник] / С.Ф.Покропивний. – К.: КНЕУ, 2010 – 524 с.
46. Попович П.Я. Економічний аналіз та аудит на підприємстві: Підручник. / П.Я. Попович. – Тернопіль, 2019. – 342 с.
47. Саати Т.А. Принятие решений. Метод анализа иерархий / Т.А. Саати. - М.: Радио и связь, 2003. – 344 с.

48. Серединська В.М. – Теорія економічного аналізу: [підручник] / В.М.Серединська. – Тернопіль: Астон, 2016. – 368 с.
49. Скібіцька Л.І. Менеджмент: Підручник. / Л.І. Скібська, О.М. Скібський. – К.: Центр учебової літератури, 2007. – 412 с.
50. Скрипко Т.О. Менеджмент: Навч. посібник / Т.О. Скрипко, О.О. Ланда. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 176 с.
51. Смирнов Э.А. Разработка управленческого решения: Учебник / Э.А. Смирнов. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2011. - 271 с.
52. Соснін О.С. Виробничий і операційний менеджмент: Навч. посібник. / О.С. Соснін. – К.: В-во Європ. ун-ту, 2019. – 147 с.
53. Стадник В.В. Менеджмент: [посібник] / В.В. Стадник, М.А. Йохна. - К.: Академвидав, 2003. - 464 с.
54. Хміль Ф.І. Основи менеджменту: Підручник / Ф.І. Хміль. – К.: Академвидав, 2005. – 608 с.
55. Цюцюра М.І. Теоретичні основи та сутність управлінських рішень. Моделі прийняття управлінських рішень / М.І. Цюцюра // Управління розвитком складних систем. – 2020. - № 9. – С. 50-58.
56. Чудновская С.Н. Управленческие решения: [учебник] / С.Н. Чудновская. - М.: Эксмо, 2007. - 368 с.
57. Шегда А.В. Менеджмент: навч.посіб. / А.В. Шегда. - К:«Знання», 2004. – 501 с.
58. Шершньова Н.С. Методи прийняття управлінських рішень: підручник / Н.С. Шершньова. – 2-ге вид. – К.: КНЕУ, 2004. – 699 с.